

DECÀLEG

PER A LA RECUPERACIÓ

SOCIOECONÒMICA

DELS MUNICIPIS

DE CATALUNYA

Índex

Introducció.....	2
1. La prevenció, la via més curta per sortir de la pandèmia	4
2. Reforcem el sistema sanitari	5
3. Foment de la justícia social per garantir que ningú quedi enrere	6
4. Administracions locals, primera porta d'accés de la ciutadania.....	7
5. Adaptem els plans de mandat per abordar la crisi social i econòmica	8
6. Un nou pressupost adequat a les necessitats actuals.....	10
7. Enfortiment de les eines de les administracions locals.....	12
8. Garantim l'accés als serveis essencials.....	14
9. Pla de Reactivació Socioeconòmica, evitem que la crisi destrueixi el teixit productiu.....	15
10. Fem de l'adversitat, una oportunitat	17

Introducció

El món s'enfronta a una amenaça inèdita, global i encara no del tot coneguda. De les pandèmies que han sacsejat la nostra societat al llarg dels anys només en tenim testimoni a través de la història però ara, estem al davant d'una amenaça de primer ordre a nivell planetari.

Com afirmen els experts, la COVID-19 combina un elevat índex de contagi i d'agressió que ha fet trontollar els sistemes sanitaris, de seguretat, economies i estils de vida d'arreu. Aquest impacte ha sigut més rellevant, si és possible, als pobles i ciutats, on equipaments, carrers i places públiques de tot arreu s'han buidat per aturar la propagació del virus, convertint espais fins ara plens de vida humana en silenci, recolliment i la responsabilitat d'estar al davant d'uns fets que canviaran la història.

I és precisament des dels municipis des d'on primer i més fort ha ressonat la resposta a la pandèmia. Iniciatives solidàries, creatives i de voluntariat han anat al costat dels servidors públics, tècnics i electes municipals per superar l'emergència sanitària, atenent els contagis i vetllant especialment per les persones més vulnerables. Tot això sense perdre de vista l'endemà, quan caldrà tornar a aixecar la persiana dels comerços, negocis, autònoms i empreses, i quan caldrà protegir el teixit productiu, laboral i empresarial.

Sortirem de la crisi. Si adoptem una visió valenta, decidida i responsable serem capaços de minimitzar la crisi sanitària i econòmica, alhora que ens preparem per a l'endemà. Un futur on, des de la resiliència, els homes i dones sortirem més preparats, forts i amb capacitat per adaptar-nos als reptes del món global i de la nostra generació.

Els 9.023 regidors i regidores, alcaldes i alcaldesses de tot Catalunya estan sent autèntics baluards per frenar la pandèmia, aturar la propagació de la COVID-19 i contenir la corba, amb el màxim objectiu de no saturar el sistema sanitari, de protegir les persones en situació de dependència o vulnerabilitat, **i minimitzar les afectacions provocades per la crisi, també econòmica.**

Ho fem al costat i en continu agraïment als professionals dels equips d'emergències, sanitaris, policies, però també al sector del transport, de la neteja, als establiments d'alimentació, farmàcies i a tota la cadena de serveis essencials que fan possible que visquem aquest confinament de la millor manera possible, als qui mai podrem reconèixer prou el seu heroisme quotidià.

És per això que els carrers i places, els ajuntaments i els pobles i les ciutats de tot el país **volem fer sentir la nostra veu, clara i nítida, exigent i col·laboradora, decidida i valenta per abordar la crisi sanitària, la crisi social i la crisi econòmica per les que treballem incansablement per fer-hi front.**

Finalment, volem mostrar el nostre suport i manifestar el nostre més sincer condol a les persones i famílies que han perdut els seus éssers estimats; donar tot l'ànim i empatia als que s'han vist contagiats per la COVID-19 i es troben aïllats a casa o ingressats als hospitals. I al mateix temps, l'agraïment més coratjós als qui treballen en els serveis essencials per garantir la resposta en moments difícils com els actuals; especialment a totes i tots els professionals sanitaris, als cossos i forces de seguretat, amb reconeixement exprés del paper que estan exercint els agents de Policia Local, bombers i treballadors i treballadores d'emergències que, amb una dedicació digna, treballen per revertir aquesta situació, com ho són el servei de neteja viària, recollida d'escombraries, aigua-enllumenat, ajuda a domicili, serveis socials, residències, transports, funeràries i altres serveis municipals essencials.

1. La prevenció, la via més curta per sortir de la pandèmia

- 1.1. Més de tres setmanes després de la declaració de l'Estat d'alarma, els casos de persones contagiades i de persones traspassades no han parat de créixer. **L'única manera efectiva de tallar la multiplicació de les cadenes de transmissió és el confinament estricte i efectiu.**
- 1.2. Des del municipalisme català donem ple suport a aquest confinament estricte i efectiu, demanem a tota la ciutadania que ho compleixi i que no es relaxin aquestes mesures fins que les autoritats sanitàries ho determinin. Es tracta d'una mesura de xoc que ja comença a donar resultats. Encara ens queda molt camí per recórrer i la prevenció efectiva és imprescindible.

2. Reforcem el sistema sanitari

- 2.3. Tot i que ningú podia preveure una pandèmia d'aquesta magnitud, la crisi de la COVID-19 posa en evidència els aspectes a enfortir en un sistema que compta amb la magnífica tasca i compromís dels professionals sanitaris.
- 2.4. En el pla de desconfinament, hem de poder testar gradualment a tota la població, per assegurar que no hi hagi una revifada de la pandèmia a Catalunya.
- 2.5. Cal dotar de l'equipament adequat de prevenció i emergència totes les persones vinculades amb serveis essencials i específicament als equips de protecció civil de tots els municipis del nostre país.
- 2.6. Reclamem incorporar les residències de gent gran de manera permanent en el sistema preventiu de salut, millorant els mecanismes d'informació, protocols i recursos. Tota la xarxa sociosanitària del nostre país està exposada a una crisi global com la que patim; **hem de fer un sistema més fort allà on tenim a les persones més vulnerables**, i fer-ho extensiu també als professionals que hi treballen, proporcionant tots els equips de protecció individual per poder prendre les mesures d'aïllament i protecció pertinents.
- 2.7. La transparència i l'accés a la informació és un dret per a la ciutadania i una obligació per les institucions públiques. Ens cal tenir tot el coneixement, rigor i flux regular d'informació sobre les dades d'aquesta pandèmia. Especialment, les que afecten les persones: nombre de persones contagiades, els municipis de residència, les que estan greus i les que han perdut la vida, sigui en centres hospitalaris, en residències o als seus domicilis. Però més enllà d'aquesta necessitat de dades públiques i objectives, també cal posar en relleu el paper imprescindible de les alcaldies en tota la gestió de la crisi sanitària que estem vivint i la necessitat de disposar de la informació necessària per poder actuar i prevenir. Per a les alcaldies, no només és un dret, sinó un deure, tenir la informació sota la confidencialitat sempre necessària.
- 2.8. Cal dotar de més eines, recursos i equips humans a les Àrees Bàsiques Sanitàries, enfortint l'assistència primària per a preservar la xarxa hospitalària com a darrer recurs. Apostem així mateix per un reconeixement laboral i econòmic de tots els i les professionals vinculades al món sanitari per la insubstituïble tasca que desenvolupen a la nostra societat.

3. Foment de la justícia social per garantir que ningú quedi enrere

- 3.9. Treballarem per impulsar un pla de contingència social que garanteixi, en primer terme, que les persones més vulnerables d'abans de la crisi tinguin garantida l'empareda de les administracions públiques. Les mesures que proposem en aquest document de reactivació socioeconòmica tenen sentit si van adreçades a fer una societat més justa i equitativa, per això és fonamental aquest pla de contingència social.
- 3.10. L'empobriment general de la nostra societat posarà a prova la capacitat inclusiva de les nostres estructures en persones que abans de la pandèmia ja tenien dificultats per accedir a l'habitatge, per fer front a les despeses energètiques o que ja eren beneficiàries de la renda garantida de ciutadania. Si amb autònoms i pimes hem d'arribar a la individualització de les solucions, els col·lectius més vulnerables han de tenir nom i cognoms, sentir l'empareda de la comunitat en una situació encara més difícil de la que tenien abans de la COVID-19.
- 3.11. En aquest sentit, aquesta crisi ha posat en evidència la fragilitat del sistema envers la nostra gent gran. Cal invertir tant en recursos assistencials com residencials, i posar en valor la qualificació i retribució que han de tenir els professionals que els atenen, especialment en l'atenció domiciliària.
- 3.12. Tanmateix, la crisi de la COVID-19 generarà un nou tipus d'usuaris i d'usuàries dels serveis socials i assistencials per l'augment de l'atur que cal preveure. En aquest sentit, cal que els ens locals puguem disposar de recursos i reforçar la plantilla del personal qualificat necessari de l'àmbit social i de la dinamització econòmica per fer front a aquesta nova situació, i poder garantir la transició més àgil possible cap al mercat de treball i evitar el risc de cronificació de la precarietat econòmica i social.

4. Administracions locals, primera porta d'accés de la ciutadania

- 4.13. La crisi ha portat la necessària intervenció de les institucions supramunicipals per l'abast dels seus efectes. Fins i tot en aquestes circumstàncies, hem de d'exigir respecte a l'autonomia local.
- 4.14. **La proximitat, el coneixement i la sensibilitat dels ens locals en una situació com la que ens trobem són valors imprescindibles per estar al costat de la ciutadania.** No podem acceptar actituds centralitzadores injustificades, siguin de caire normatiu o amb decisions executives, tant en aquest primer moment com en les decisions que s'hauran de prendre en els propers mesos.
- 4.15. Les diferents mesures adoptades pels ens locals amb escassos recursos, esforç inesgotable i intel·ligència col·lectiva han de servir de referent per altres administracions en l'actuació i l'abordatge d'una emergència humanitària com la que estem patint, des del respecte institucional, el diàleg permanent i la coordinació i cooperació i no des de la confrontació institucional.
- 4.16. Per això, més que mai, ens cal una actuació concertada de totes les administracions en aquesta nova etapa. Especialment al nostre país. Tot respectant l'autonomia local, cal que Ajuntaments, Consells Comarcals, Diputacions i Govern de la Generalitat determinem conjuntament les actuacions de xoc per a la reactivació, però també les línies estratègiques prioritàries pels propers anys i que no hi hagi actuacions unilaterals que trenquin l'equilibri i cohesió territorial.
- 4.17. Fins que no aparegui una cura definitiva per aquesta crisi sanitària, els ens locals també haurem de replantejar i reestructurar molts serveis directes que oferim a la ciutadania, en la seva forma i contingut (atenció al públic, espais esportius, centres culturals, biblioteques, escoles bressol, escoles de música...). Serà necessari consensuar entre les diferents administracions una guia clara i homogènia d'actuació per a tot el territori que ens permeti continuar oferint serveis als ciutadans i ciutadanes amb criteris de seguretat, sense generar desigualtats entre els territoris.
- 4.18. **El diàleg, la cooperació i la concertació han de ser els principis que regeixin, des de la lleialtat institucional i el respecte, les actuacions i que per principi se sustentin en la subsidiarietat i proximitat.**

5. Adaptem els plans de mandat per abordar la crisi social i econòmica

- 5.19. Els ens locals som l'administració més propera a la ciutadania, el dic de contenció davant la crisi i els qui administrem i executem la majoria de les decisions preses per altres administracions de forma més directa a la ciutadania. Som l'administració a peu de carrer, a peu de barri de cadascun dels municipis del país. I en aquesta emergència s'ha vist de nou com alcaldesses i alcaldes, regidors i regidores de govern i de l'oposició estem treballant colze a colze per ajudar i superar aquesta crisi.
- 5.20. Els ens locals ens comprometem a adaptar les nostres prioritats en aquesta nova realitat que haurem d'afrontar. En aquest sentit, cal adaptar els plans del mandat 2019-2023 posant en primer terme les mesures socials i econòmiques que necessitarem per una societat que vol ser cohesionada i inclusiva.
- 5.21. Ens emplacem a introduir, però també a reclamar, els canvis normatius necessaris per dotar els ens locals de les eines que ens permetin adaptar les ordenances fiscals a les necessitats sorgides de la crisi, amb l'aplicació de bonificacions, ajuts i, si cal, exempcions per a persones i empreses en els tributs locals.
- 5.22. Hem de prendre mesures de reactivació i promoció econòmica a nivell local sempre amb la base de la cohesió social. Sectors fonamentals per al nostre país com el sector primari, amb una fragilitat accentuada, i el sector turístic, amb uns danys sense precedents, així com la resta de sectors econòmics i productius en general, han de veure com des de l'administració s'impulsen mesures estructurals per a reeixir després del confinament.
- 5.23. La creació d'un Fons Públic Local amb l'objectiu d'articular instruments de finançament per al desenvolupament econòmic local pot ser una bona eina local. L'obertura d'una línia de finançament sense interès destinada a finançar programes de reactivació comercial i empresarial entre les pimes, els autònoms i les persones desocupades del municipi.
- 5.24. Des dels ens locals i des del Govern de la Generalitat ens hem de comprometre també a ser sensibles amb el teixit associatiu del nostre país que ha estat i ha de seguir essent un dels fonaments de la nostra societat. I especialment amb el sector de la cultura, que també està mostrant el seu compromís en aquests moments difícils. **Ens comprometem a reprogramar les activitats culturals i festives en la mesura del possible: trobarem les eines, els espais i els recursos perquè la tornada a l'activitat de creadors i artistes sigui fàcil.**

- 5.25. Ens comprometem a garantir, en la mesura que les condicions dictin, un programa extensiu i inclusiu dels serveis educatius i culturals aquest estiu, que siguin un reforç i possibilitin que la bretxa d'oportunitats dels nostres infants i joves no s'accentuï.

6. Un nou pressupost adequat a les necessitats actuals

- 6.26. Demanem que la Generalitat de Catalunya adapti també els seus instruments tributaris (tram IRPF, impostos, taxes i cànon) per ajudar les persones que més ho necessitin, tot i garantint una fiscalitat justa i progressiva.
- 6.27. La situació actual exigeix un tracte especial cap als ajuntaments més vulnerables que es troben en una situació difícil de risc financer, car en cap cas aquesta situació ha de repercutir en el fet que cap ciutadà o ciutadana es pugui sentir desatès visqui al poble o la ciutat que sigui del nostre país.
- 6.28. Seran necessàries mesures tributàries per al teixit productiu, especialment autònoms i petites i mitjanes empreses, perquè puguin refer la seva activitat. Alhora, cal obrir noves línies d'ajut directe a fons perdut, avals i crèdits per impulsar els diferents sectors econòmics del nostre país. **El nostre objectiu és que la crisi sanitària no s'emporti per davant el teixit productiu de Catalunya.**
- 6.29. En aquest sentit, proposem un pla de reactivació transversal que redefineixi les inversions previstes i impulsi actuacions normatives, econòmiques i de tot tipus, per emparar sectors vitals a la nostra societat com ho són el primari, el comerç, el turisme i les petites i mitjanes empreses.
- 6.30. A nivell econòmic, cal impulsar i enfortir, amb programes adaptats a la nova situació, les taules de concertació impulsades pel SOC per a poder concretar a nivell territorial les iniciatives d'impuls econòmic i d'ocupació, dels departaments de Treball, d'Empresa i, en general, de totes les administracions supramunicipals.
- 6.31. Alhora, cal concretar un pla de contingència que reforci les polítiques socials amb ajuts específics a persones i famílies, especialment als col·lectius més vulnerables. En aquesta línia, i per donar resposta a les noves necessitats de les àrees bàsiques socials, caldrà que es replantegin els contractes-programa de manera immediata i sostinguda en el temps. Cal cercar la celeritat administrativa i enfortir les dotacions pressupostàries per donar una resposta ràpida davant l'increment de les urgències socials de nous usuaris/es.
- 6.32. Hem de fer un nou pas ferm per a la simplificació administrativa, que faciliti la reactivació de l'activitat econòmica, l'emprenedoria i les noves inversions al nostre territori.

6.33. Cal disposar immediatament de tots els recursos possibles i posar-los a disposició de les noves prioritats. **Demaneu que s'aprovin els pressupostos de la Generalitat amb un ampli consens, aprofitant la tramitació ja molt avançada al Parlament, però que es presentin ja les modificacions que s'escaiguin per a fer front a les noves necessitats.** Més que mai és essencial la màxima unitat d'acció en l'elaboració i aprovació d'uns pressupostos de reconstrucció del país, que contemplin mesures extraordinàries per fer front a la triple emergència: la sanitària, la social i l'econòmica.

7. Enfortiment de les eines de les administracions locals

- 7.34. És necessari que el Govern de l'Estat, que és qui més instruments legislatius i tributaris disposa, adopti mesures per preservar l'Estat del Benestar tant en l'àmbit social com en l'econòmic.
- 7.35. En primer terme, fent arribar al Govern de la Generalitat i als ens locals de Catalunya els recursos addicionals que es preveuen a nivell d'Unió Europea i, d'acord amb les competències pròpies, especialment, la flexibilització de la limitació de l'endeutament públic. Cal incidir també des de l'àmbit local, del Govern de la Generalitat i de l'Estat en la necessària reorientació dels programes d'atribució dels Fons Europeus pel període 2021-2027 participant activament en la determinació de les noves prioritats per aquest període. Igualment demanem que aquests nous Fons i Iniciatives Europees es reorientin i s'adaptin a la reconstrucció de les economies locals.
- 7.36. En segon terme, amb mesures econòmiques que donin eines a Ajuntaments i Generalitat en l'àmbit de les seves competències per revifar l'economia del nostre país.
- 7.37. Amb aquesta emergència que patim, les entitats locals veuran reduïts notablement els seus ingressos en els pròxims mesos, perquè les circumstàncies de la crisi afecten serveis tan importants com el transport urbà, i el cobrament de taxes i impostos com l'IBI, l'impost de circulació de vehicles (IVTM), l'IAE, la plusvàlua..., que retardaran el seu calendari de pagaments i, per tant, produiran un desequilibri pressupostari. Per aquesta mateixa raó, serà impossible complir la Llei Orgànica d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera.
- 7.38. En aquest sentit, **cal que els Ajuntaments puguin mobilitzar la totalitat del superàvit que generin per a poder-lo destinar a polítiques socials i mesures econòmiques. S'ha de flexibilitzar la regla de despesa i derogar aquells aspectes de la LRSAL que encara ara limiten l'autonomia local.** Per això, i en benefici dels veïns i veïnes dels nostres pobles i ciutats, des del món local reclamem avançar, per ara poder fer ús del nostre superàvit de 2019 sense cap limitació, flexibilitzant amb això la rigidesa de la regla de la despesa i de l'estabilitat pressupostària, per contribuir amb el nostre estalvi a cobrir les necessitats de les persones més vulnerables i completar la dotació en material i efectius d'aquells serveis municipals més necessitats de reforç.

- 7.39. Cal també flexibilitzar les limitacions en la contractació pública i en la contractació de personal per tal de poder contribuir, en major forma, a la reconexió i reactivació dels serveis públics en l'àmbit social i econòmic.
- 7.40. Finalment, cal garantir la suficiència financera dels ens locals de cara als propers anys. En aquest sentit, l'aportació incondicionada que l'Estat fa als municipis s'hauria de veure reforçada en la línia de la necessària reactivació des del món local.

8. Garantim l'accés als serveis essencials

- 8.41. Hem de reclamar, a part del respecte competencial, claredat i seguretat jurídica en la nova legislació que està impulsant l'Estat. En pocs dies, s'han capgirat moltes normes que afecten drets fonamentals a l'àmbit laboral, a l'àmbit econòmic, etc., i cal cercar el màxim rigor normatiu i facilitat en la interpretació.
- 8.42. **Quant a les quotes dels llogaters, cal garantir la continuïtat de la normativa aprovada perquè no es produeixi cap desnonament per l'efecte d'aquesta emergència de salut pública. Cal habilitar també mecanismes de mediació entre llogaters i propietaris per facilitar el pagament durant els mesos posteriors al confinament,** i regular de forma definitiva els preus dels lloguers.
- 8.43. Cal articular mesures de caràcter universal de minoració i/o de condonació del pagament del cost de serveis essencials com l'aigua, la llum i el gas mentre duri el confinament.
- 8.44. L'actual normativa aprovada evita els talls de subministraments bàsics durant el confinament. Però cal també articular mesures de caràcter universal de minoració i/o de condonació del pagament del cost de serveis essencials com l'aigua, la llum i el gas mentre duri el confinament.
- 8.45. Aquest dies s'ha evidenciat que la digitalització de la societat és una eina fonamental que ha de tenir com a principis la igualtat d'oportunitats i l'equilibri territorial. L'ús massiu de les noves tecnologies, la capacitació dels usuaris, la digitalització de la societat i el teletreball, tindran un punt d'inflexió a partir d'aquesta emergència global. Les operadores hi tenen un paper important. **A curt termini, s'ha de fer possible que les empreses operadores de telecomunicacions condonin les quotes dels mesos en què duri la pandèmia.** Però no n'hi ha prou amb garantir la seguretat i fiabilitat de les xarxes. Cal coresponsabilitzar-les també en la sortida de la crisi amb mesures a curt termini com la que proposem, però també amb mesures estructurals.
- 8.46. L'accés i l'ús universal de les xarxes és un dret que ens pertany com a societat, cal impulsar canvis legislatius per a protegir-lo i per a poder-lo exercir per evitar la bretxa digital. L'accés i la formació en noves tecnologies és fonamental per a la inclusió social i, per això, cal dotar immediatament el nostre sistema educatiu, a tots els nivells, de les eines per garantir un accés universal i equitatiu, i facilitar l'ensenyament a distància i no presencial.

9. Pla de Reactivació Socioeconòmica, evitem que la crisi destrueixi el teixit productiu

- 9.47. La primera mesura per reactivar l'economia i enfortir la resposta amb mesures socials després de la pandèmia, és treballar conjuntament totes les administracions, però especialment la de l'Estat que és la que disposa de més eines normatives i recursos econòmics, per a establir un pla individualitzat de retorn a l'activitat per tal de, a més de salvar persones, salvar empreses, autònoms i, en conseqüència, llocs de treball.
- 9.48. **No ens podem permetre que cap autònom, petita i mitjana empresa o empresa que estigués treballant abans de la crisi, no reiniciï la seva activitat.** És molt més car incentivar la creació de nous comerços, professionals i empreses en general, que ajudar a tornar a l'activitat a persones, famílies i empreses que no s'han aturat per raons socioeconòmiques o de mala gestió, sinó per una causa absolutament aliena a ells.
- 9.49. Per a fer efectiu aquest pla individualitzat de retorn a l'activitat, en l'àmbit de les competències estatals cal, entre d'altres, adoptar les següents mesures socioeconòmiques:
- Replantejar els principals impostos que afecten persones i empreses (IVA, IRPF i Impost de societats) per adaptar-los a la nova realitat.
  - Entre d'altres, a curt termini, s'ha d'establir **la suspensió per a autònoms i pimes dels terminis de pagament de les retencions d'IRPF, IVA i IS i els terminis de pagament de deutes tributaris liquidats per l'administració.**
  - Respecte les cotitzacions dels autònoms i a la seguretat social, establir la suspensió del pagament mentre duri el confinament i ajornaments sense cost per als mesos següents.
  - Establir línies d'ajut a fons perdut, especialment per a autònoms i pimes.
  - Moratòria dels deutes bancaris per a pimes i autònoms i accés a liquiditat amb avals i crèdits a interès subvencionat.
  - Incrementar la quantia i facilitar l'accés als ajuts i les prestacions per als autònoms, accelerant i simplificant els processos per a la seva tramitació.
  - Impulsar les polítiques actives d'ocupació com a instrument fonamental per a combatre l'atur.

- h) Pel que fa als deutors hipotecaris i els deutors crediticis en general, s'ha d'exigir a la banca un esforç per a poder facilitar el retorn al pagament d'aquelles persones que no poden fer front a la nova situació per haver perdut la seva feina o per la precarietat dels seus ingressos per efecte dels ERTE o tancaments que s'hagin produït.

10. Fem de l'adversitat, una oportunitat

- 10.50. La pandèmia ha aconseguit el que semblava impossible: parar-ho gairebé tot a nivell global. Hem de poder tenir perspectiva històrica i convertir aquesta dramàtica crisi en una oportunitat per a fer canvis que abans d'aquesta situació semblaven impossibles.
- 10.51. Hem de saber donar continuïtat al compromís individual, l'esperit comunitari i el voluntariat que estem veient i vivint aquests dies contra la pandèmia, com uns valors permanents que no es corresponen només a situacions excepcionals.
- 10.52. Cal aprofitar les noves prioritats a nivell local i global per a la lluita contra la emergència climàtica des de l'inici de qualsevol actuació. El compromís del nostre país amb els objectius de desenvolupament sostenible, té més sentit que mai en aquesta nova etapa.
- 10.53. L'aturada de l'economia i la mobilitat derivada ha provocat una millora en els nivells de contaminació atmosfèrica i neteja d'espais naturals, rius i litoral. Una externalitat positiva de la crisi que hem de ser capaços de preservar l'endemà, en una crisi que ens convida a mantenir alguns dels hàbits que hem adquirit, forçosament, per aturar la pandèmia.
- 10.54. L'aprenentatge del teletreball forçat per les circumstàncies s'ha d'aprofitar no només per reduir la mobilitat, i per tant reduir residus i emissions, sinó també per re-estudiar la necessitat de noves infraestructures o ampliacions de les existents (aeroports) i fomentar el reequilibri territorial. Des d'un punt de vista estrictament d'administració local, el teletreball ha de permetre a les administracions supralocals oferir serveis als ajuntaments petits i a aquests col·laborar per compartir recursos, fins i tot recursos humans, entre ells. Aquestes oportunitats necessitaran també una empara legal.
- 10.55. La ciutadania i els ens locals hem de fer un pas endavant per participar amb plena coresponsabilitat de les grans decisions socioeconòmiques que es prenen a totes les instàncies i que ens afecten a tots. La proximitat és un valor que aporta coneixement i sensibilitat, imprescindibles per a poder donar resposta a la nova situació i aconseguir l'anhel d'una societat més justa, inclusiva, diversa i solidària.